

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูล สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีตามลำดับ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพและปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 จำแนกตามประสบการณ์ ประเภทของวัด และระดับการพัฒนาของวัด

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	ขนาดตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	สถิติการแจกแจงที (t-distribution)
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สภาพและปัญหาการบริหารวัด ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยรายด้าน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ

สภาพการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ตามภารกิจ 6 ด้านโดยภาพรวม

ด้าน	(n = 254)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
1. การปกครอง	3.61	0.67	มาก	1
2. การศาสนศึกษา	2.91	0.84	ปานกลาง	6
3. การศึกษาสงเคราะห์	3.04	0.93	ปานกลาง	5
4. การเผยแผ่พระพุทธศาสนา	3.50	1.03	ปานกลาง	3
5. การสาธารณูปการ	3.59	0.78	มาก	2
6. การสาธารณสงเคราะห์	3.12	1.04	ปานกลาง	4
รวม	3.73	0.91	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงว่า สภาพการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านการสาธารณสงเคราะห์ มีสภาพการบริหารวัดอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการปกครอง และด้านการสาธารณูปการ มีสภาพการบริหารวัดอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการปกครอง ด้านการสาธารณูปการ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ และด้านการศาสนศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ สภาพการบริหารวัด
ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ด้านการปกครอง

รายข้อ	(n = 254)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
1 การยึดพระธรรมวินัยเป็นหลักในการปกครองสงฆ์	4.49	0.80	มาก	2
2 การปกครองพระภิกษุ สามเณร โดย ใช้ธรรมาธิปไตยและตามลำดับอาวุโส	4.29	0.89	มาก	3
3 การดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสโดยไม่มีการกำหนด วาระการดำรงตำแหน่ง	4.05	1.13	มาก	5
4 การกระจายอำนาจ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ในการบริหารและจัดการวัด	3.30	0.96	ปานกลาง	7
5 การให้ความเคารพและปฏิบัติตามพระบัญชา สมเด็จพระสังฆราชซึ่งเป็นประมุขสูงสุด	4.52	0.84	มากที่สุด	1
6 การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารวัด, รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส	3.29	1.03	ปานกลาง	8
7 การตรวจสอบผู้จะเข้าบรรพชาอุปสมบท อย่างเคร่งครัด	4.25	0.90	มาก	4
8 การลงโทษพระภิกษุสามเณร ที่กระทำความผิด พระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด	3.88	1.20	มาก	6
9 การบริหารจัดการวัดโดยการทำงานเป็นทีม	3.26	0.96	ปานกลาง	9
10 หน่วยงานราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ให้ความช่วย เหลือ ด้านข้อมูลต่างๆ ในการบริหารวัด	2.72	0.99	ปานกลาง	10
รวม	3.61	0.67	มาก	

จากตารางที่ 3 แสดงว่า สภาพการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13
ด้านการปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีสภาพการบริหาร
อยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ การให้ความเคารพและปฏิบัติตามพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราชซึ่ง
เป็นประมุขสูงสุด มีสภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการยึดพระธรรมวินัยเป็นหลักในการปกครอง
สงฆ์ และการปกครองพระภิกษุสามเณรโดยใช้ธรรมาธิปไตยและตามลำดับอาวุโส มีสภาพอยู่ใน
ระดับมาก และข้อที่มีสภาพการบริหารอยู่อันดับสุดท้าย คือ หน่วยงานราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้
ให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลต่าง ๆ ในการบริหารวัด มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ สภาพการบริหารวัด
ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ด้านการศาสนศึกษา

รายชื่อ		(n = 254)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	SD		
1	การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี แก่พระภิกษุสามเณร	3.31	1.33	ปานกลาง	5
2	การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม แก่พระภิกษุสามเณร	4.05	1.04	มาก	1
3	การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ แก่พระภิกษุสามเณร	2.43	1.31	น้อย	9
4	การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกอภิธรรม แก่พระภิกษุสามเณร	2.22	1.29	น้อย	10
5	การสนับสนุนให้พระภิกษุสามเณร ได้รับการศึกษา ทั้งทางโลกและทางธรรม	3.44	1.10	ปานกลาง	4
6	การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุ สามเณร โดยทั่วถึงทุกรูป	3.92	1.09	มาก	2
7	การยกย่องให้เกียรติพระภิกษุสามเณรที่สอบบาลีได้	3.63	1.11	มาก	3
8	การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน	2.50	1.05	น้อย	8
9	มีพระภิกษุที่ทำการสอนอย่างเพียงพอ	3.28	1.11	ปานกลาง	6
10	การส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรศึกษา การใช้คอมพิวเตอร์	2.51	1.08	ปานกลาง	7
รวม		2.91	0.84	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 แสดงว่า สภาพการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ด้านการศาสนศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีสภาพการบริหารอยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมแก่พระภิกษุสามเณร การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุสามเณร โดยทั่วถึงทุกรูป และการยกย่องให้เกียรติพระภิกษุสามเณรที่สอบบาลีได้ มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีสภาพการบริหาร อยู่ในอันดับสุดท้าย คือ การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกอภิธรรมแก่พระภิกษุสามเณร มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ สภาพการบริหารวัด
ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ด้านการศึกษาสงเคราะห์

รายชื่อ		(n = 254)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	SD		
1	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ แก่เด็กและประชาชน	2.53	1.34	ปานกลาง	7
2	การจัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์	2.64	1.50	ปานกลาง	6
3	การจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพแก่ประชาชน	2.39	1.33	น้อย	10
4	การฝึกอบรมทักษะด้านการจัดการเรียนการสอนแก่พระภิกษุ	3.09	1.31	ปานกลาง	4
5	การส่งนักเรียนเข้าสอบธรรมศึกษา	2.78	1.30	ปานกลาง	5
6	การมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน	3.83	1.19	มาก	1
7	การสนับสนุนทุนในการจ้างครูที่มีความรู้ความสามารถมาสอนในศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์หรือศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	2.52	1.34	ปานกลาง	8
8	การจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาภายในวัด	3.35	1.33	ปานกลาง	3
9	การจัดอุทยานการศึกษาภายในวัด	2.48	1.10	น้อย	9
10	การอำนวยความสะดวกให้สถานศึกษามาจัดกิจกรรมภายในวัด	3.55	0.99	มาก	2
รวม		3.04	0.93	ปานกลาง	

ตารางที่ 5 แสดงว่า สภาพการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ด้านการศึกษาสงเคราะห์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีสภาพการบริหารอยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ การมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน การอำนวยความสะดวกให้สถานศึกษามาจัดกิจกรรมภายในวัด มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก และการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาภายในวัด มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีสภาพการบริหารอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ การจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพแก่ประชาชน มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ สภาพการบริหารวัด
ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

รายชื่อ	(n = 254)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
1 การแสดงพระธรรมเทศนาประจำวันพระ	4.16	1.02	มาก	1
2 จัดให้มีการถืออุโบสถศีลทุกวันพระ	3.94	1.20	มาก	2
3 การส่งพระภิกษุไปสอนตามโรงเรียน	3.08	1.32	ปานกลาง	4
4 การประชาสัมพันธ์ เผยแผ่หลักธรรมผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วารสาร,สิ่งพิมพ์,วิทยุ,โทรทัศน์ เป็นต้น	2.33	1.08	น้อย	9
5 การส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรเป็นพระนักเผยแผ่	3.34	1.19	ปานกลาง	3
6 การจัดบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน	3.07	1.26	ปานกลาง	5
7 การจัดบวชศีลจาริณี	2.25	1.17	น้อย	10
8 การส่งพระภิกษุไปเทศนาหรือปาฐกถาธรรมตาม สถานที่ราชการต่าง ๆ	2.78	1.23	ปานกลาง	7
9 การสร้างวัดอุ้มงกลภายในวัด	1.83	1.06	น้อย	8
10 การจัดตั้งกองทุนเผยแผ่พระพุทธศาสนา	2.83	1.44	ปานกลาง	6
รวม	3.50	1.03	ปานกลาง	

ตารางที่ 6 แสดงว่า สภาพการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13
ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มี
สภาพการบริหารอยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ การแสดงพระธรรมเทศนาประจำวันพระ จัดให้มี
การถืออุโบสถศีลทุกวันพระ มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก และการส่งเสริมให้พระภิกษุ
สามเณรเป็นพระนักเผยแผ่ มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีสภาพการบริหาร
อยู่ในอันดับสุดท้าย คือ การจัดบวชศีลจาริณี มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ สภาพการบริหารวัด
ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ด้านการสาธารณูปการ

รายชื่อ		(n = 254)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	SD		
1	การก่อสร้างโบสถ์วิหารและเสนาสนะ	3.53	0.94	มาก	8
2	การบูรณะปฏิสังขรณ์โบสถ์วิหารเสนาสนะและ โบราณสถานของวัด	3.55	1.04	มาก	6
3	การก่อสร้างถาวรวัตถุมีความเหมาะสมกับการใช้สอย	3.64	0.89	มาก	3
4	การจัดสร้างเสนาสนะสำหรับพระภิกษุสามเณร	3.53	0.93	มาก	7
5	การส่งเสริมให้ปลูกต้นไม้เพื่อเป็นสวนป่าสำหรับ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	3.71	0.91	มาก	2
6	การวางแผนงานในการก่อสร้างหรือพัฒนาวัด	3.64	1.02	มาก	5
7	มีศาลาบำเพ็ญกุศลพอเพียง	3.51	0.97	มาก	9
8	มีฌาปนสถานที่เหมาะสม	3.48	1.04	ปานกลาง	10
9	การอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาบำเพ็ญกุศล ในโอกาสต่าง ๆ	3.98	0.90	มาก	1
10	การจัดให้มีเครื่องอุปโภคภายในวัดมีความเพียงพอ เหมาะสม	3.64	0.91	มาก	4
รวม		3.59	0.78	มาก	

ตารางที่ 7 แสดงว่า สภาพการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13
ด้านการสาธารณูปการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีสภาพ
การบริหารอยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ การอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาบำเพ็ญกุศลในโอกาสต่าง ๆ
การส่งเสริมให้ปลูกต้นไม้เพื่อเป็นสวนป่าสำหรับเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการก่อสร้าง
ถาวรวัตถุมีความเหมาะสมกับการใช้สอย มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีสภาพการ
บริหารอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ มีฌาปนสถานที่เหมาะสม มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 8 คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเพียงพอมาตรฐาน ระดับและอันดับ สภาพการบริหารวัด
ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ด้านการสาธารณสงเคราะห์

รายชื่อ	(n = 254)		ระดับสภาพ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
1 การจัดสาธารณสงเคราะห์ให้ชุมชน เช่น สร้างถนน ,น้ำประปา, ศาลาพักผ่อน	3.28	1.02	ปานกลาง	5
2 การจัดสรรที่ดินให้ทางราชการเพื่อสร้าง สถานศึกษา สถานือนามัย ศูนย์ฝึกอาชีพ เป็นต้น	2.88	1.28	ปานกลาง	10
3 การจัดตั้งห้องสมุด หรือพิพิธภัณฑ์ทางศาสนาใน วัด หรือสนับสนุนให้มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	2.92	1.17	ปานกลาง	9
4 การจัดบริเวณวัดให้เป็นสถานที่พักผ่อนของประชาชน	3.50	1.17	ปานกลาง	3
5 การจัดสวัสดิการภายในวัด เช่น กองทุนสงเคราะห์ พระภิกษุสามเณรอาหาร , สนับสนุนทุนอาหารกลางวันแก่นักเรียนและผู้ประสบภัยต่าง ๆ	3.26	1.08	ปานกลาง	6
6 การให้คำปรึกษา คำแนะนำ แก่ประชาชน ในการนำหลักธรรมไปใช้ในการแก้ไขปัญหา	3.85	1.03	มาก	2
7 การประสานงานกับหน่วยงานราชการ เพื่อให้ความรู้และข่าวสารด้านการประกอบอาชีพ แก่ประชาชน หรือเอื้อเพื่อสถานที่	3.40	1.01	ปานกลาง	4
8 การเป็นผู้นำประชาชนให้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ การลดและเลิกอบายมุข	3.98	1.05	มาก	1
9 การเป็นผู้นำในการระงับข้อพิพาท และข้อขัดแย้งของประชาชน	3.12	1.23	ปานกลาง	7
10 การส่งเสริมให้ประชาชนได้จัดตั้งกองทุนสัจจะออมทรัพย์	2.96	1.39	ปานกลาง	8
รวม	3.12	1.04	ปานกลาง	

ตารางที่ 7 แสดงว่า สภาพการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13

ด้านการสาธารณสงเคราะห์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีสภาพการบริหารอยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ การเป็นผู้นำประชาชนให้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ การลดและเลิกอบายมุข และการให้คำปรึกษา คำแนะนำ แก่ประชาชนในการนำหลักธรรมไปใช้ในการแก้ไขปัญหามีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก ส่วนการจัดบริเวณวัดให้เป็นสถานที่พักผ่อนของประชาชน มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีสภาพการบริหารอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ การจัดสรรที่ดินให้ทางราชการเพื่อสร้าง สถานศึกษา สถานือนามัย ศูนย์ฝึก อาชีพ เป็นต้น มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 9 คะแนนเฉลี่ยรายด้าน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการบริหารวัด
ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ตามภารกิจ 6 ด้าน โดยภาพรวม

ด้าน	(n = 254)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
1. การปกครอง	2.45	0.79	น้อย	3
2. การศาสนศึกษา	2.56	0.85	ปานกลาง	1
3. การศึกษาสงเคราะห์	2.30	0.84	น้อย	5
4. การเผยแผ่พระพุทธศาสนา	2.12	0.90	น้อย	6
5. การสาธารณูปการ	2.46	0.86	น้อย	2
6. การสาธารณสงเคราะห์	2.41	0.92	น้อย	4
รวม	2.36	0.80	น้อย	

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปกครอง ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการและด้านการสาธารณสงเคราะห์ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่ด้านการศาสนศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการศาสนศึกษา ด้านการสาธารณูปการ ด้านการปกครอง ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ และด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามลำดับ

ตารางที่ 10 คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการบริหารวัด
ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ด้านการปกครอง

รายชื่อ		(n = 254)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	SD		
1	การยึดพระธรรมวินัยเป็นหลักในการปกครองสงฆ์	2.36	1.17	น้อย	6
2	การปกครองพระภิกษุ สามเณรโดยใช้ธรรมาธิปไตย และตามลำดับอาวุโส	2.23	1.14	น้อย	7
3	การดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสโดยไม่มีการกำหนด วาระการดำรงตำแหน่ง	2.19	1.07	น้อย	9
4	การกระจายอำนาจ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ในการบริหารและจัดการวัด	2.54	0.95	ปานกลาง	3
5	การให้ความเคารพและปฏิบัติตามพระบัญชา สมเด็จพระสังฆราชซึ่งเป็นประมุขสูงสุด	2.14	1.43	น้อย	10
6	การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารวัด,รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส	2.51	1.05	ปานกลาง	5
7	การตรวจสอบผู้จะเข้าบรรพชาอุปสมบท อย่างเคร่งครัด	2.76	1.25	ปานกลาง	1
8	การลงโทษพระภิกษุสามเณรที่กระทำความผิดพระธรรม วินัยอย่างเคร่งครัด	2.23	1.18	น้อย	8
9	การบริหารจัดการวัดโดยการทำงานเป็นทีม	2.55	0.98	ปานกลาง	2
10	หน่วยงานราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ให้ ความช่วยเหลือ ด้านข้อมูลต่าง ๆ ในการบริหารวัด	2.53	0.97	ปานกลาง	4
รวม		2.45	0.79	น้อย	

ตารางที่ 10 แสดงว่า ปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13
ด้านการปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีปัญหาการบริหาร
อยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ การตรวจสอบผู้จะเข้าบรรพชาอุปสมบทอย่างเคร่งครัด การบริหารจัดการ
การวัดโดยการทำงานเป็นทีม และการกระจายอำนาจ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหาร
และจัดการวัด มีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีปัญหาการบริหารอยู่ในอันดับ
สุดท้าย คือ การให้ความเคารพและปฏิบัติตามพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราชซึ่งเป็นประมุขสูงสุด
มีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 11 คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการบริหารวัด
ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ด้านการศาสนศึกษา

รายข้อ	(n = 254)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
1 การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี แก่พระภิกษุสามเณร	2.53	1.07	ปานกลาง	5
2 การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม แก่พระภิกษุสามเณร	2.41	1.01	น้อย	7
3 การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ แก่พระภิกษุสามเณร	2.16	1.04	น้อย	9
4 การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกอภิธรรม แก่พระภิกษุสามเณร	2.03	1.09	น้อย	10
5 การสนับสนุนให้พระภิกษุสามเณร ได้รับการศึกษา ทั้งทางโลกและทางธรรม	2.60	1.03	ปานกลาง	3
6 การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุ สามเณร โดยทั่วถึงทุกรูป	2.61	1.12	ปานกลาง	2
7 การยกย่องให้เกียรติพระภิกษุสามเณรที่สอบบาลีได้	2.24	1.04	น้อย	8
8 การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน	2.62	1.07	ปานกลาง	1
9 มีพระภิกษุที่ทำการสอนอย่างเพียงพอ	2.52	0.97	ปานกลาง	6
10 การส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรศึกษา การใช้คอมพิวเตอร์	2.59	1.12	ปานกลาง	4
รวม	2.56	0.85	ปานกลาง	

ตารางที่ 11 แสดงว่า ปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ด้านการศาสนศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีปัญหาการบริหารอยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุสามเณรโดยทั่วถึงทุกรูป และการสนับสนุนให้พระภิกษุสามเณรได้รับการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรม มีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีปัญหาการบริหารอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกอภิธรรมแก่พระภิกษุสามเณร มีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 12 คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการบริหารวัด
ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ด้านการศึกษาสงเคราะห์

รายชื่อ		(n = 254)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	SD		
1	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ แก่เด็กและประชาชน	2.24	1.09	น้อย	9
2	การจัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์	2.27	1.16	น้อย	6
3	การจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพแก่ประชาชน	2.26	1.11	น้อย	7
4	การฝึกอบรมทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน แก่พระภิกษุ	2.49	1.07	น้อย	1
5	การส่งนักเรียนเข้าสอบธรรมศึกษา	2.29	1.07	น้อย	4
6	การมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดี แต่ยากจน	2.19	1.07	น้อย	10
7	การสนับสนุนทุนในการจ้างครูที่มีความรู้ความ สามารถมาสอนในศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์หรือศูนย์ พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	2.25	1.17	น้อย	8
8	การจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาภายในวัด	2.28	1.13	น้อย	5
9	การจัดอุทยานการศึกษาภายในวัด	2.38	1.15	น้อย	2
10	การอำนวยความสะดวกให้สถานศึกษามาจัดกิจกรรมภายในวัด	2.36	1.02	น้อย	3
รวม		2.30	0.84	น้อย	

ตารางที่ 12 แสดงว่า ปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ด้านการศึกษาสงเคราะห์ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีปัญหาการบริหารอยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ การฝึกอบรมทักษะด้านการจัดการเรียนการสอนแก่พระภิกษุ การจัดอุทยานการศึกษาภายในวัด และการอำนวยความสะดวกให้สถานศึกษามาจัดกิจกรรมภายในวัด ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีปัญหาการบริหารอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ การมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน

ตารางที่ 13 คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการบริหารวัด
ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

รายชื่อ		(n = 254)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	SD		
1	การแสดงพระธรรมเทศนาประจำวันพระ	2.03	1.15	น้อย	9
2	จัดให้มีการถืออุโบสถศีลทุกวันพระ	2.01	1.12	น้อย	10
3	การส่งพระภิกษุไปสอนตามโรงเรียน	2.25	1.04	น้อย	5
4	การประชาสัมพันธ์ เผยแผ่หลักธรรมผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วารสาร,สิ่งพิมพ์,วิทยุ,โทรทัศน์ เป็นต้น	2.61	1.21	ปานกลาง	1
5	การส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรเป็นพระนักเผยแผ่	2.57	1.06	ปานกลาง	2
6	การจัดบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน	2.48	1.02	น้อย	3
7	การจัดบวชศีลจาริณี	2.06	1.06	น้อย	8
8	การส่งพระภิกษุไปเทศนาหรือปาฐกถาธรรมตามสถานที่ราชการต่าง ๆ	2.35	1.05	น้อย	4
9	การสร้างวัดมุงกลภายในวัด	2.16	1.19	น้อย	7
10	การจัดตั้งกองทุนเผยแผ่พระพุทธศาสนา	2.22	1.06	น้อย	6
รวม		2.12	0.90	น้อย	

ตารางที่ 13 แสดงว่า ปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และข้อที่มีปัญหาการบริหารอยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ เผยแผ่หลักธรรมผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วารสาร,สิ่งพิมพ์,วิทยุ, โทรทัศน์ เป็นต้น และการส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรเป็นพระนักเผยแผ่ มีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการจัดบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน มีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับน้อย และข้อที่มีปัญหาการบริหารอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ จัดให้มีการถืออุโบสถศีลทุกวันพระ มีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 14 คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการบริหารวัด
ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 13 ด้านการสาธารณูปการ

รายชื่อ		(n = 254)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	SD		
1	การก่อสร้างโบสถ์วิหารและเสนาสนะ	2.57	1.01	ปานกลาง	2
2	การบูรณะปฏิสังขรณ์โบสถ์วิหารเสนาสนะและ โบราณสถานของวัด	2.53	1.02	ปานกลาง	3
3	การก่อสร้างถาวรวัตถุมีความเหมาะสมกับการใช้สอย	2.42	0.96	น้อย	4
4	การจัดสร้างเสนาสนะสำหรับพระภิกษุสามเณร	2.33	0.92	น้อย	8
5	การส่งเสริมให้ปลูกต้นไม้เพื่อเป็นสวนป่าสำหรับ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	2.38	0.91	น้อย	5
6	การวางแผนงานในการก่อสร้างหรือพัฒนาวัด	2.74	1.04	ปานกลาง	1
7	มีศาลาบำเพ็ญกุศลพอเพียง	2.31	0.94	น้อย	9
8	มีฌาปนสถานที่เหมาะสม	2.27	0.94	น้อย	10
9	การอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาบำเพ็ญกุศล ในโอกาสต่าง ๆ	2.35	1.01	น้อย	7
10	การจัดให้มีเครื่องอุปโภคภายในวัดมีความเพียงพอ เหมาะสม	2.35	0.91	น้อย	6
รวม		2.46	0.96	น้อย	

ตารางที่ 14 แสดงว่า ปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 13
ด้านการสาธารณูปการ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีปัญหาการบริหารอยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่
การวางแผนงานในการก่อสร้างหรือพัฒนาวัด การก่อสร้างโบสถ์วิหารและเสนาสนะและ
การบูรณะปฏิสังขรณ์โบสถ์วิหารเสนาสนะและโบราณสถานของวัด มีปัญหาการบริหารอยู่
ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีปัญหาการบริหารอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ มีฌาปนสถานที่เหมาะสม
มีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 15 คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการบริหารวัด
ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ด้านการสาธารณสงเคราะห์

รายชื่อ		(n = 254)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	SD		
1	การจัดสาธารณสงเคราะห์ให้ชุมชน เช่น สร้างถนน, น้ำประปา, ศาลาพักผ่อน	2.48	0.95	น้อย	4
2	การจัดสรรที่ดินให้ทางราชการเพื่อสร้าง สถานศึกษา สถานอนามัย ศูนย์ฝึกอาชีพ เป็นต้น	2.38	1.05	น้อย	8
3	การจัดตั้งห้องสมุด หรือพิพิธภัณฑ์ทางศาสนา ในวัด หรือสนับสนุนให้มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ ประจำหมู่บ้าน	2.39	1.02	น้อย	6
4	การจัดบริเวณวัดให้เป็นสถานที่พักผ่อน ของประชาชน	2.38	1.04	น้อย	7
5	การจัดสวัสดิการภายในวัด เช่น กองทุนสงเคราะห์ พระภิกษุสามเณรอาพาธ , สนับสนุนทุนอาหาร กลางวันแก่นักเรียนและผู้ประสบภัยต่าง ๆ	2.34	0.99	น้อย	10
6	การให้คำปรึกษา คำแนะนำ แก่ประชาชน ในการนำหลักธรรมไปใช้ในการแก้ไขปัญหา	2.59	1.08	ปานกลาง	2
7	การประสานงานกับหน่วยงานราชการเพื่อให้ความรู้ และข่าวสารด้านการประกอบอาชีพ แก่ประชาชน หรือเอื้อเฟื้อสถานที่	2.47	0.99	น้อย	5
8	การเป็นผู้นำประชาชนให้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ การลดและเลิกอบายมุข	2.73	1.15	ปานกลาง	1
9	การเป็นผู้นำในการระงับข้อพิพาท และข้อขัดแย้ง ของประชาชน	2.51	1.12	ปานกลาง	3
10	การส่งเสริมให้ประชาชนได้จัดตั้งกองทุนสังฆะ ออมทรัพย์	2.35	1.18	น้อย	9
รวม		2.41	0.92	น้อย	

ตารางที่ 15 แสดงว่า ปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13

ด้านการสาธารณสงเคราะห์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีปัญหาการบริหารอยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ การเป็นผู้นำประชาชนให้มีส่วนร่วมในการรณรงค์การลดและเลิกอบายมุข การให้คำปรึกษา คำนะนำแก่ประชาชน ในการนำหลักธรรมไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและการเป็นผู้นำในการระงับข้อพิพาทและข้อขัดแย้งของประชาชน มีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ส่วนข้อที่มีปัญหาการบริหารอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ การจัดสวัสดิการภายในวัด เช่น กองทุนสงเคราะห์ พระภิกษุสามเณรอาหาร สนับสนุนทุนอาหารกลางวันแก่นักเรียนและผู้ประสบภัยต่าง ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13
จำแนกตามประสบการณ์ ประเภทของวัด และระดับการพัฒนาของวัด

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบสภาพการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 จำแนกตาม
ประสบการณ์

ด้าน	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		<i>t</i>	<i>p</i>
	(n = 31)		(n = 223)			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. การปกครอง	3.45	0.68	3.63	0.67	-1.40	.162
2. การศาสนศึกษา	2.66	0.77	3.00	0.85	-1.80	.072
3. การศึกษาสงเคราะห์	2.77	0.88	3.08	0.94	-1.70	.090
4. การเผยแผ่พระพุทธศาสนา	3.11	0.95	3.55	1.03	-2.24*	.026
5. การสาธารณูปการ	3.44	0.79	3.61	0.78	-1.17	.242
6. การสาธารณสงเคราะห์	2.81	1.08	3.17	1.03	-1.83	.068
รวม	3.58	0.92	3.75	0.91	-0.99	.324

* $p < .05$

จากตารางที่ 16 แสดงว่า สภาพการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ของเจ้าอาวาส ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีเพียงด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เท่านั้น ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยเจ้าอาวาสที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 10 ปีขึ้นไป มีสภาพการบริหารวัดมากกว่า เจ้าอาวาสที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ที่ต่ำกว่า 10 ปี

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบสภาพการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 จำแนกตามประเภทของวัด

ด้าน	วัดราษฎร์		วัดพระอารามหลวง		<i>t</i>	<i>p</i>
	(<i>n</i> = 248)		(<i>n</i> = 6)			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. การปกครอง	3.61	0.68	3.50	0.45	0.40	.686
2. การศาสนศึกษา	2.92	0.85	2.92	0.92	0.00	.998
3. การศึกษาสงเคราะห์	3.04	0.94	3.17	1.03	-0.33	.741
4. การเผยแผ่พระพุทธศาสนา	3.50	1.04	3.33	0.93	0.39	.690
5. การสาธารณูปการ	3.59	0.79	3.58	0.92	0.02	.982
6. การสาธารณสงเคราะห์	3.14	1.03	2.58	1.46	1.29	.198
รวม	3.74	0.91	3.41	1.02	0.85	.392

จากตารางที่ 17 แสดงว่า สภาพการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ของเจ้าอาวาสวัดราษฎร์ และเจ้าอาวาสวัดพระอารามหลวง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบสภาพการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 จำแนกตามระดับการพัฒนาของวัด

ด้าน	วัดทั่วไป		วัดพัฒนาตัวอย่าง		<i>t</i>	<i>p</i>
	(<i>n</i> = 210)		(<i>n</i> = 44)			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. การปกครอง	3.63	0.65	3.53	0.80	0.82	.411
2. การศาสนศึกษา	2.88	0.84	3.11	0.86	-1.69	.091
3. การศึกษาสงเคราะห์	3.05	0.95	2.98	0.89	0.49	.619
4. การเผยแผ่พระพุทธศาสนา	3.53	1.04	3.34	1.01	1.12	.263
5. การสาธารณูปการ	3.61	0.75	3.49	0.96	0.94	.345
6. การสาธารณสงเคราะห์	3.16	1.04	2.97	1.06	1.12	.263
รวม	3.78	0.87	3.49	1.05	1.96	0.51

จากตารางที่ 18 แสดงว่า สภาพการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ของเจ้าอาวาสวัดทั่วไป และเจ้าอาวาสวัดพัฒนาตัวอย่าง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 จำแนกตาม
ประสบการณ์

ด้าน	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		<i>t</i>	<i>p</i>
	(n = 31)		(n = 223)			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. การปกครอง	2.53	0.77	2.44	0.80	0.59	.555
2. การศาสนศึกษา	2.74	0.83	2.54	0.86	1.22	.220
3. การศึกษาสงเคราะห์	2.29	0.98	2.30	0.83	-0.10	.918
4. การเผยแผ่พระพุทธศาสนา	2.31	0.95	2.11	0.90	1.16	.246
5. การสาธารณูปการ	2.69	0.99	2.43	0.84	1.58	.114
6. การสาธารณสงเคราะห์	2.60	1.14	2.39	0.90	1.14	.252
รวม	2.42	0.93	2.35	0.79	0.43	.665

จากตารางที่ 19 แสดงว่า ปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ของเจ้าอาวาสที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง น้อยกว่า 10 ปี และเจ้าอาวาสที่มีการดำรงตำแหน่ง 10 ปี ขึ้นไป โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 จำแนกตามประเภทของวัด

ด้าน	วัดราษฎร์		วัดพระอารามหลวง		t	p
	(n=248)		(n=6)			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การปกครอง	2.45	0.80	2.50	0.89	-0.14	.884
2. การศาสนศึกษา	2.64	0.87	2.58	0.38	-0.11	.912
3. การศึกษาสงเคราะห์	2.31	0.85	1.91	0.49	1.13	.258
4. การเผยแผ่พระพุทธศาสนา	2.14	0.91	1.58	0.49	1.50	.134
5. การสาธารณูปการ	2.47	0.86	2.42	0.80	0.13	.891
6. การสาธารณสงเคราะห์	2.43	0.93	1.92	0.66	1.33	.183
รวม	2.37	0.81	1.83	0.68	1.61	.107

จากตารางที่ 20 แสดงว่า ปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ของเจ้าอาวาสวัดราษฎร์ และเจ้าอาวาสวัดพระอารามหลวง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 จำแนกตามระดับการพัฒนา

ด้าน	วัดทั่วไป		วัดพัฒนาตัวอย่าง		<i>t</i>	<i>p</i>
	(n =210)		(n =44)			
	$\overline{X}$	<i>SD</i>	$\overline{X}$	<i>SD</i>		
1. การปกครอง	2.47	0.76	2.36	0.95	0.70	.485
2. การศาสนศึกษา	2.57	0.86	2.53	0.83	0.26	.793
3. การศึกษาสงเคราะห์	2.35	0.82	2.07	0.94	2.04*	.042
4. การเผยแผ่พระพุทธศาสนา	2.12	0.86	2.16	1.09	-0.23	.814
5. การสาธารณูปการ	2.50	0.82	2.31	1.01	1.17	.244
6. การสาธารณสงเคราะห์	2.47	0.91	2.16	0.98	2.03*	.043
รวม	2.39	0.76	2.22	1.00	1.00	.319

* $p < .05$

จากตารางที่ 21 แสดงว่า ปัญหาการบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ของเจ้าอาวาสวัดทั่วไป และเจ้าอาวาสวัดพัฒนาตัวอย่าง โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีเพียงด้านการศึกษาสงเคราะห์ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ เท่านั้น ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า วัดทั่วไป และวัดพัฒนาตัวอย่าง มีปัญหาการบริหารวัดแตกต่างกัน